

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

23.07.2025.

**Privātajai pirmsskolas
izglītības iestādei**

“Mazulītis Rū”

mazulitisru@mazulitisru.lv

**Informācijai: Izglītības kvalitātes
valsts dienestam**

ikvd@ikvd.gov.lv

Par bērna atskaitīšanu no privātās pirmsskolas izglītības iestādes

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 65.² panta 3. punkts nosaka tiesībsarga kompetenci sniegt priekšlikumus, kas veicina bērna tiesību ievērošanu.

Tiesībsarga birojs ir saņēmis informāciju par privātās pirmsskolas izglītības iestādes “Mazulītis Rū” (turpmāk – PPII) noteiktiem bērna atskaitīšanas pamatiem, kas ir pretrunā izglītības jomu regulējošiem tiesību aktiem.

[1] PPII 2020. gada 1. septembra lešķējās kārtības noteikumu izglītojamajiem 6.2.3. apakšpunkts nosaka, ka, atkārtotu iekšējās kārtības noteikumu neievērošanas gadījumā izglītības iestādes vadītājs var izteikt brīdinājumu izglītojamo vecākiem par iespējamo izglītojamo atskaitīšanu no iestādes.¹

[2] Informēju, ka, lai arī bērnu pirmsskolas izglītība valstī nav obligāta (izņemot sagatavošana pamatzglītības ieguvei no 5 gadu vecuma), pirmsskolas izglītība ir viena no valstī noteiktajām

¹ Privātās pirmsskolas izglītības iestādes “Mazulītis Rū” lešķējās kārtības noteikumi pieejami iestādes mājaslapā: https://www.mazulitisru.lv/_files/ugd/c16ba9_be7aebe973c5416e9580c1899caa76c0.pdf

izglītības pakāpēm (Izglītības likuma 5. panta pirmās daļas 1. punkts) un uz to arī attiecas Satversmes 112. pantā, Bērnu tiesību aizsardzības likuma (turpmāk – BTAL) 11. panta pirmajā daļā un Izglītības likuma 3. pantā noteiktās bērna tiesības uz izglītību.

[2.1] Saskaņā ar Vispārējās izglītības likuma 26. panta trešo daļu privātajās pirmsskolas izglītības iestādēs izglītojamo uzņemšanas kārtību nosaka dibinātājs. Likumā nav noteiktas privāto pirmsskolas izglītības iestāžu tiesības noteikt kārtību, kādā izglītojamie tiek atskaitīti no izglītības iestādes.

[2.2] Saskaņā ar Vispārējās izglītības likuma 4. panta 18. punktu Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā izglītojamie tiek uzņemti vispārējās izglītības programmās un atskaitīti no tām. Saskaņā ar Ministru kabineta 2022. gada 11. janvāra noteikumu Nr. 11 "Kārtība, kādā izglītojamie tiek uzņemti vispārējās izglītības programmās un atskaitīti no tām, kā arī obligātās prasības izglītojamo pārcelšanai nākamajā klasē" 40.1. apakšpunktu vadītājs ir tiesīgs izdot rīkojumu par izglītojamā atskaitīšanu no pirmsskolas izglītības programmas, ja izglītojamais, izņemot obligātajā izglītības vecumā esošu izglītojamo, bez attaisnojoša iemesla nav apmeklējis izglītības iestādi 60 dienas kalendāra gada laikā. Noteikumu 40.4. apakšpunkts papildus dod tiesības privātajai izglītības iestādei atskaitīt bērnu, ja netiek segta maksa par pirmsskolas izglītības ieguvu vairāk nekā trīs mēnešus kalendāra gada laikā. Tādējādi tiesību akti privātajām izglītības iestādēm paredz tikai divus bērna atskaitīšanas pamatus: ja bērns nav sasniedzis obligāto izglītības vecumu, viņu var atskaitīt par ilgstošu pirmsskolas iestādes neapmeklēšanu un ja netiek segta maksa par pirmsskolas izglītības ieguvu. Citus atskaitīšanas pamatus no pirmsskolas izglītības programmas Ministru kabineta noteikumi neparedz.

[3] Vēršu uzmanību, ka sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Mazulītis Rū" izvēlēta darbības joma – Latvijā akreditētu pirmsskolas izglītības programmu īstenošana – ir publisko tiesību joma, par kuru uzņēmums var saņemt valsts un pašvaldības līdzfinansējumu. Tiktāl, cik PPII rīcība skar bērna tiesības uz izglītību, tā ir ierobežota ar likumu un ir pakļauta izglītības jomu regulējošajiem tiesību aktiem. Nepamatota un prettiesiska bērna atskaitīšana no pirmsskolas izglītības iestādes var aizskart bērna tiesības uz izglītību.

Aicinu PPII grozīt iekšējās kārtības noteikumus, kā arī pārskatīt līgumu par pirmsskolas izglītības pakalpojuma sniegšanu un turpmāk, pieņemot lēmumus par bērna atskaitīšanu no izglītības

iestādes, ievērot Ministru kabineta 2022. gada 11. janvāra noteikumu Nr. 11 "Kārtība, kādā izglītojamie tiek uzņemti vispārējās izglītības programmās un atskaitīti no tām, kā arī obligātās prasības izglītojamo pārcelšanai nākamajā klasē" 40. punktā noteiktos pamatus bērna atskaitīšanai. Lūdzu informēt Tiesībsarga biroju par rekomendāciju ieviešanu **līdz 2025. gada 30. septembrim.**

Tiesībsarga pilnvarojumā

Bērnu tiesību nodaļas vadītāja

Laila Grāvere